

عنوان مقاله:

معیارهای حق و عدل در احکام فقهی بانکداری بدون ربا

محل انتشار:

مجله اقتصاد و بانکداری اسلامی، دوره 7، شماره 22 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

زهرا یعقوبی جناسمی - دانشجوی دانشگاه پیام نور مرکزی ساری

باقر حسامی عزیزی - عضو هیات علمی و استادیار گروه اقتصاد دانشگاه پیام نور تهران

خلاصه مقاله:

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با هدف تطهیر نظام بانکی کشور از ربا تلاش‌های متعددی صورت پذیرفت. تبیین مفهوم عدالت اقتصادی و شاخص‌های آن یکی از دغدغه‌های اقتصاددانان است. علی‌رغم مطالعات انجام گرفته در این زمینه، تلاش چندانی برای استخراج شاخص‌های عدالت اقتصادی از نگاه اسلام صورت نگرفته است. شاخص‌ها و راهکارهای تحقق عدالت در مکتب‌های گوناگون فکری، متفاوت است. اندیشه‌وران اسلامی نیز این مسئله را در چارچوب اسلامی مورد بحث قرار داده‌اند. درباره حق و عدالت نظریه شهید صدر (ره) و تالیفات استاد مطهری (ره) از شهرت و مقبولیت بیشتری برخوردار است. معیار عدالت در توزیع فرصت‌ها، برابری و مساوات، و در توزیع کارکردی، استحقاقی سهمی است که با تراضی به دست می‌آید و شاخص آن قیمت بازاری است. معیار عدالت در توزیع درآمد و ثروت، توازن است. هر فطرت سالمی تصاحب ۹۹٪ امکانات کره زمین توسط ۱٪ از افراد جامعه را بی‌عدالتی می‌پندارد. این بی‌عدالتی را نمی‌توان با این منطق که «آنان با بازوی خود کسب کرده و خمس و زکاتش را پرداخت کرده‌اند»، توجیه کرد. معیار عدالت در رعایت حقوق نیازمندان، استحقاق در حد کفاف و شاخص آن حد کفاف و در پرداخت حقوق مالی بستگان، استحقاق عرفی است و شاخص آن اعتدال عرفی می‌باشد. در این تحقیق که بصورت تحلیلی-توصیفی است با توجه به اصل یک بانکداری بدون ربا در تحقق عدالت اسلامی سعی می‌شود با استعانت از قرآن کریم و معیارهایی که فقهای شیعه و علمای اهل سنت و نیز حقوق‌دانان و دیدگاه‌های مکاتب مختلف در این زمینه مطرح کرده‌اند، مورد کنکاش و تأمل قرار گیرد. همچنین تعاریف مختلف حق و عدالت اقتصادی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کلمات کلیدی:

Right, Justice, Economic Justice, Social Justice, حق, عدالت, عدالت اقتصادی, عدالت اجتماعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1884931>

